

CHUYỂN ĐỔI SỐ, NÂNG CAO NĂNG LỰC TRIỂN KHAI VIỆC TẬN DỤNG CƠ HỘI TỪ CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ

Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Sóc Trăng

Trong bối cảnh cả thế giới đang thực hiện cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư (CMCN 4.0), khoa học và công nghệ đã trở nên thành tố quan trọng, đóng vai trò quyết định cho tốc độ phát triển của các quốc gia. Việt Nam cũng không thể tách rời xu thế đó. Trước các thách thức nghiêm trọng về biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, dịch bệnh phức tạp, các nguồn tài nguyên dần cạn kiệt,... trong khi nhu cầu, chất lượng dịch vụ cho cuộc sống ngày càng đòi hỏi cao hơn thì sự ra đời của cuộc CMCN 4.0 là bước phát triển tất yếu, khách quan của loài người. Có thể nói, trong bối cảnh hiện nay, không gian truyền thông dành cho sự phát triển ngày càng trở nên nhỏ bé, thì việc chuyển đổi số là cách nhanh nhất để tiếp cận và ứng dụng hiệu quả các thành tựu của cuộc CMCN 4.0, sẽ mở ra không gian mới cho sự phát triển, không gian hội tụ của khoa học và công nghệ với kinh tế tri thức, giải phóng tối đa năng lực, trí tuệ, sức sáng tạo của con người, tạo nên các giá trị vượt bậc mà trước đây chúng ta chưa làm được.

Có rất nhiều khái niệm khác nhau về Chuyển đổi số, nhưng phần lớn đều mang ý nghĩa ***“Chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của cá nhân, tổ chức về cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất dựa trên các công nghệ số”***. Chúng ta có thể hiểu đơn giản rằng: Chuyển đổi số chỉ là ***“chấp nhận sự thay đổi”***. Trước tiên, tất cả các thông tin trong hoạt động hàng ngày sẽ dần được số hóa, trở thành tài nguyên cho quá trình ứng dụng Công nghệ thông tin. Bản thân Công nghệ thông tin mà đại diện là các tổ chức, doanh nghiệp, các chuyên gia sẽ tư vấn chúng ta cải tiến quy trình, phương thức thực hiện, để công nghệ giúp sức cho con người nhằm mang lại hiệu quả cao hơn, nhưng để đạt được mục tiêu đó, bắt buộc chúng ta phải ***“thay đổi”*** cách thực hiện, ***“thay đổi dần”*** để từng bước nâng cao hiệu quả, chất lượng hơn nữa. Đến một lúc nào đó,

chúng ta đã “*thay đổi tổng thể và toàn diện*”, khi đó, chúng ta đã thực hiện thành công quá trình chuyển đổi số.

Trong thực tiễn, chúng ta đã có một quá trình dài ứng dụng Công nghệ thông tin phục vụ cho hoạt động. Tuy nhiên, việc ứng dụng Công nghệ thông tin của phần lớn các cá nhân, tổ chức chưa có sự thay đổi tư duy trong thực hiện. Thông thường, ứng dụng Công nghệ thông tin để thực hiện các công việc hàng ngày theo tư duy truyền thống, theo lối mòn mà từ trước đến nay chúng ta vẫn làm thủ công, rất ít người có suy nghĩ rằng chúng ta phải thay đổi để phù hợp với quy trình triển khai ứng dụng Công nghệ thông tin. Chính vì tư duy ngại thay đổi, bất công nghệ phải theo suy nghĩ chủ quan của con người nên Công nghệ thông tin chưa phát huy hết hiệu quả thật sự vốn có của nó. Ngày nay, trong công cuộc chuyển đổi số - ở tầm cao hơn của ứng dụng Công nghệ thông tin, chúng ta buộc phải thay đổi tư duy, thay đổi cách làm phù hợp với mô hình công nghệ, tạo ra môi trường số thuận lợi nhất để công nghệ thật sự phát huy sức mạnh của nó. Chúng ta chưa từng thấy một tài nguyên nào, càng dùng, càng chia sẻ nhiều lại càng được hoàn thiện và nâng cao giá trị - thì hôm nay, trong cuộc cách mạng này, đó chính là tài nguyên dữ liệu số.

Tỉnh Sóc Trăng nói riêng, khu vực Đồng bằng sông Cửu Long nói chung đã trải qua quá trình phát triển của nền kinh tế nông nghiệp. Từ tư duy sản xuất nông nghiệp tự cung, tự cấp, làm sao để mọi người đủ ăn, đủ mặc, nền nông nghiệp chúng ta đã chuyển qua giai đoạn tư duy kinh tế thị trường, sản xuất nông nghiệp hướng đến nâng cao giá trị kinh tế trên cùng một đơn vị diện tích. Đó là một quá trình thay đổi tư duy theo xu hướng phát triển. Tương tự, trong công cuộc chuyển đổi số, chúng ta cũng cần phải thay đổi tư duy, cách làm, để tạo lập không gian số mà ở đó công nghệ có thể phát huy tối đa sức mạnh, hình thành động lực phát triển trên môi trường mới, làm ra nhiều của cải, vật chất, nâng cao đời sống, chất lượng dịch vụ trên cùng một đơn vị tài nguyên.

Chúng ta phải nhận thức rằng, chuyển đổi số không đơn thuần là số hóa giấy tờ (như scan bản giấy thành bản điện tử), mà phải bao trùm tất cả các hoạt

động về quy trình quản lý, phân tích, khai thác các nội dung trên đó. Chúng ta đang trong giai đoạn đầu thực hiện chuyển đổi số và chưa ai biết chắc rằng điểm cuối của chuyển đổi số ở đâu. Vì bản chất để thực hiện chuyển đổi số hiệu quả là dựa trên sự đổi mới, sáng tạo của con người. Hôm nay chúng ta chọn những phần việc, những nội dung quan trọng trong hoạt động hàng ngày để đưa lên môi trường số quản lý, vận hành và khai thác đã là một đổi mới, sáng tạo. Nhưng khi chúng ta đã có 1/3, một nửa,... nội dung hoạt động hàng ngày trên môi trường số thì đổi mới, sáng tạo được thể hiện ở tầm cao hơn là làm sao khai thác hiệu quả khối lượng dữ liệu số đồ sộ đó? Từ khối lượng dữ liệu số đó chúng ta tạo ra được giá trị mới là gì?... Và chắc chắn rằng khi có đầy đủ các dữ liệu số phản ánh đời sống thực của con người thì khi đó chuyển đổi số còn mang lại nhiều câu hỏi, nhiều bài toán đặt ra mà hiện tại chúng ta không thể nghĩ đến, vì chúng ta chưa được ở trong bối cảnh đó (ví như học sinh tiểu học thì không thể nghĩ đến các bài toán sẽ đặt ra trong chương trình Đại học). Trước mắt, chúng ta có thể hiểu được các thành tựu của cuộc CMCN 4.0 mang lại giá trị vô cùng to lớn cho loài người.

Ở công nghệ in 3D, ngoài cái hay của sản phẩm tạo ra là không có bản sao (vì bản nào cũng là bản gốc) thì nó còn dùng nguyên lý bù vào chỗ thiếu, chứ không phải cắt bỏ đi chỗ thừa, vì vậy nguyên liệu đầu vào đúng bằng sản phẩm đầu ra, giúp cho chúng ta vừa nâng cao chất lượng sản phẩm vừa tiết kiệm nguyên liệu đầu vào.

Nếu mỗi người trong chúng ta, đặc biệt là người đứng đầu tổ chức thực hiện quyết liệt quá trình chuyển đổi số để nhanh chóng lan tỏa tinh thần chuyển đổi số trong toàn đơn vị, trong cộng đồng thì đơn vị đó, cộng đồng đó sẽ nhanh chóng tạo lập được tài nguyên số. Với việc ứng dụng công nghệ khai thác tài nguyên số này, doanh nghiệp, hộ kinh doanh sẽ dễ dàng biết được thói quen, tập quán, sở thích của người tiêu dùng để triển khai kế hoạch kinh doanh phù hợp với nhu cầu của từng nhóm đối tượng, từng cá thể khách hàng,... cung cấp đúng những gì khách hàng cần chứ không đơn thuần là bán những gì doanh nghiệp có. Thông qua môi trường số, người tiêu dùng cũng dễ dàng tìm được sản phẩm mình cần

với giá cả và chất lượng tốt nhất. Các điều này gần như không thể đạt được, hoặc để đạt được nó với chi phí rất lớn nếu chúng ta không thực hiện chuyển đổi số.

Khi các hoạt động của con người được số hóa, tạo lập nên các cơ sở dữ liệu lớn (BigData), công nghệ sẽ hỗ trợ phân tích (ML - Machine Learning) để hình thành nên các hệ chuyên gia, cùng với trí tuệ nhân tạo (AI - Artificial Intelligence) sẽ huấn luyện cho các chương trình, các nền tảng số trở thành những chuyên gia ảo với trí nhớ vô hạn, khả năng ứng dụng các thuật toán phân tích, tính toán siêu phàm, có thể đưa ra các kết quả, dự báo tức thời đối với từng hoạt động của con người trong thực tại. Các chuyên gia ảo này sẽ là trợ lý, giúp cho mỗi người trong chúng ta ở mọi lúc, mọi nơi đều trở thành nhà tiên tri, thông thái thực thụ.

Chuyển đổi số là một việc làm mới, chưa có tiền lệ. Tuy nhiên, trong thời đại của cuộc CMCN 4.0, thời đại của sự phát triển như vũ bão của khoa học và công nghệ, nếu chờ có tiền lệ thì chúng ta đã đi sau và sẽ mất đi rất nhiều cơ hội. Trong bối cảnh này, mỗi chúng ta, đặc biệt là người đứng đầu tổ chức phải năng động, sáng tạo. Căn cứ vào thực trạng, các khó khăn, hạn chế, khuyết điểm của đơn vị để chủ động vạch ra một lộ trình chuyển đổi số phù hợp, đảm bảo vừa nắm bắt được thời cơ, vừa khắc phục được các nhược điểm, tận dụng được các lợi thế của công nghệ để tạo nguồn lực tiếp tục thực hiện chuyển đổi số sâu và rộng.

Chuyển đổi số được thực hiện trên ba trụ cột: Chính quyền số, Kinh tế số và Xã hội số. Với vai trò là cơ quan tham mưu cho UBND tỉnh thực hiện chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh Sóc Trăng, thời gian qua, Sở Thông tin và Truyền thông đã rất nỗ lực tham mưu cho Ban cán sự Đảng UBND tỉnh trình Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Khóa XIV ban hành Nghị quyết 07-NQ/TU ngày 27/10/2021 về Chuyển đổi số tỉnh Sóc Trăng đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Nghị quyết đã đặt ra rất nhiều mục tiêu lớn, quan trọng, thể hiện tinh thần quyết liệt, quyết tâm và sự đồng lòng của toàn Đảng bộ và cả Hệ thống chính trị trong việc thực hiện công cuộc chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh, sớm đưa Sóc Trăng thành tỉnh phát triển khá trong khu vực.

Giai đoạn từ nay đến 2025, Sở Thông tin và Truyền thông sẽ tham mưu cho UBND tỉnh triển khai một số cơ sở dữ liệu dùng chung quan trọng cấp tỉnh; đổi mới và nâng cao chất lượng cung cấp các dịch vụ hành chính công phục vụ người dân và doanh nghiệp; xây dựng kho dữ liệu dùng chung, số hóa và cung cấp dữ liệu số trên cổng dữ liệu mở để phục vụ người dân và doanh nghiệp; hoàn thiện trung tâm giám sát điều hành của tỉnh để phục vụ chỉ đạo, điều hành đúng theo yêu cầu, nguyện vọng của người dân. Bước đầu hoàn thiện trụ cột Chính quyền số, kết nối, chia sẻ thông tin của cơ quan nhà nước cho người dân, doanh nghiệp, tạo động lực thúc đẩy phát triển Kinh tế số và Xã hội số.

Chuyển đổi số không ai có thể làm một mình, phải có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, cộng đồng doanh nghiệp, người dân toàn xã hội. Do đó, phải có sự quyết tâm của lãnh đạo, nhận thức của người đứng đầu cơ quan, đơn vị và ý thức chuyển đổi số của người dân, doanh nghiệp, có sự phối hợp tốt của các bên liên quan. Thay đổi nhận thức, thay đổi cách làm là bước đi quan trọng nhất để thực hiện chuyển đổi số. Mỗi hoạt động, mỗi việc làm của từng người đều tự kèm theo câu hỏi: Chúng đã chuyển đổi số chưa? Chuyển đổi số đến đâu? Và bản thân người trong cuộc chỉ cần mô tả quy trình nghiệp vụ cho ngành Thông tin và Truyền thông để từ đó cùng nhau đưa ra đề bài và kết quả mong muốn. Ngành Thông tin và Truyền thông sẽ mô hình hóa nghiệp vụ và đặt hàng cho các doanh nghiệp chuyển đổi số để giải bài toán đó trên môi trường số với mục tiêu đạt được tối ưu nhất. Bản thân người sử dụng cũng phải thay đổi cách làm để tuân thủ quy trình của chuyển đổi số thì chúng ta mới nhanh chóng đạt được kết quả như mong đợi.

Cuộc CMCN 4.0 hay Chuyển đổi số là bước phát triển khách quan của thế giới. Dù muốn hay không thì cuộc CMCN 4.0 đã và đang diễn ra. Chuyển đổi số không phải là bài toán về công nghệ, không phải một việc làm khó mà chỉ là bài toán về sự thay đổi tư duy của lãnh đạo và chấp nhận quy trình mới. Nếu chúng ta thực hiện tốt các điều này thì chuyển đổi số cho tỉnh Sóc Trăng chắc chắn sẽ gặt hái được rất nhiều thành công.